ALEXANDRA
KOLLONTAI

KOMÜNİZM VE AİLE

YENİ GÜN YAYINLARI

Alexandra Kollontai

★

Komünizm ve Aile

★

Çeviren

Alev Yılmaz

YENİ GÜN
YAYINLARI

Birinci baskı:
YENİ GÜN YAYINLARI
Mart 1986

YENİ GÜN YAYINLARI:
BM Box 5737, London WC1N 3XX, İNGİLTERE

Dizildiği ve basıldığı yer:
İstanbul Graphics
52 Acre Lane, London SW2, İNGİLTERE

İÇİNDEKİLER

5 Önsöz
12 Komünizm ve aile

ÖNSÖZ

Alexandra Kollantai 'Komünizm ve Aile' broşürünü bundan 68 yıl önce yazmış. Dünyanın ilk işçi devletinin ilk günlerinde, hem bu devletin hükümetinin üyesi olarak hem de tarihteki bilinen ilk kadın hükümet üyesi olarak.

Kollantai'in Sosyal Yardım Bakanlığı son derece geniş bir alanı kapsıyor. Yoksullar için hastaneler;savaş malüllerinin bakımı;kimsesiz çocuklar, öksüz çocuklar ve yaşlılar yurtları;eğitim işleri;kadın klinikleri.

Hayatını "çalışan kadının kurtuluşu ve yeni bir cinsel ahlakın temellerinin yaratılması"na adamış bir devrimci sosyalist kadın olarak, kısa bakanlığı sırasında bu alanda 'normal zamanlarda' onyıllarlık bir sürede gerçekleştirilebilecek başarılarda önemli pay sahibi. Ana ve çocuk bakımı merkezlerinin kurulması;örnek çocuk yuvalarının kurulması;kürtajın ve kürtajdan sonra on günlük tatilin yasallaşması, evliliğin iki cins arasındaki tek meşru birliktelik biçimi olmaktan çıkarılması ve bütün doğumevlerinin anne ve çocuk bakımının parasız yapıldığı merkezlere dönüştürülmesi, ilk akla gelen en önemli adımlar.

Kadınlara ilişkin olanları daha da açarsak şu adımları sıralayabiliriz: Geri ve uçsuz bucaksız Rusya'daki milyonlarca emekçi kadının sağlık ve gebelikten korunma konularındaki bilgisizliği ve çaresizliği gözönüne alınarak, Kollontai tarafından bütün ülkeyi kapsayan bir kampanya başlatılır. Tıbbi muayene ve danışma merkezleri kurulur. Bu merkezlerde kadınlara tıbbi, cinsel ve yasal konularda bilgi verilir; yardım sağlanır.

Hamile kadının - nikahlı olsun ya da olmasın- doğum öncesi ve sonrası sağlığı ve bakımı Sovyet Devletinin sorumluluğuna alınır.

Bütün bebeklerin - bir evlilikten olsun ya da olmasın- sağlıkları ve bakımları çalışanların devletinin himayesine alınır.

Ananın hamilelik ve doğum yüzünden işini, kaybetmemesinin gözeticisi ve kollayıcısı İşçi Devleti olur. Annelerin çocuklarını diledikleri zamanlarda bırakabilecekleri çocuk yuvalarının kurulmasına girişilir.

Çocukların eğitimini, kreş çağından başlayarak ve parasız olarak Sovyet Devleti üzerine alır.

Kollektif mutfaklar, çamaşırhaneler ve evler kurulur. Çalışan kadının evişlerine harcaması gereken zamanın en aza indirilmesi için çalışmalar yapılır. Amaç, kadının toplumsal faaliyetin bütün alanlarına ve en önemlisi de aktif olarak siyasete katılan özgür ve eşit bir birey haline gelebilmesinin önünün açılması.

Dikkatle okunduğunda görülecektir ki, Kollantai kadının özgürlüğünü esas olarak üç alandaki kadikal değişikliklere ve tedbirlere bağlar: Birincisi, Sovyet Devleti kadını, yaşamını sürdürebilmek için erkeğe **muhtaç olmak** durumundan kurtarmalıdır. Bütün kadınlar eşit ve özgür yurttaşlar olarak çalışma hakkına sahiptirler ve Devlet onlara iş bulmak ve yaşamlarını kendi başlarına sürdürebilecek olanakları sunmakla yükümlüdür. İkincisi: **kadın olmak**'lığın ve beraberinde gelen ezilmişliğin kaynaklandığı, doğurganlığın, ezilmenin, ikinci cins olmanın sebebi olmaktan çıkarılması.

(Şu tarih ne tuhaf ! İnsan soyunun devamında doğurganlık gibi önemli bir doğal role sahip olan kadın, tam da bu rolünden dolayı hiyerarşik bir sıralama ile **ikinci** cins olmak durumunda kalmış !

Yani kadının doğurmadan önce ve sonra, bu durumdan dolayı maddi ve manevi kayıplara uğramaması ve gerektiği şekilde bakım ve ilgi görmesi. Ayrıca, ve en az bir o kadar önemli olmak üzere çocuğun büyütülmesi, bakılması ve eğitilmesinde, çalışanların kollektif toplum örgütlenmesi, müstakbel üyesine karşı yükümlülük sahibi olmalı. Ana ve çocuk ya da ana-baba ve çocuk arasındaki ilişki, andaki ve gelecekteki maddi gereksinimler ve bunların sağlanması **zorunluluğundan** arındırılmalı. Geriye kala kala sadece hakiki sevgi ve gönüllü, yararlı beraberlik-bağlılık ilişkisinin kalması. Yani, "çocukları için saçını süpürge eden ana" olmak için değil, çocukları için saçını süpürge etmek zorunda olmadığı halde ve böyle olduğu için ana olmaya karar vermeli kadınlar. Böylelikledir ki, kendi bedenine sahip olmak hakkına; dilediği zaman, dilediği kadar ve dilediğinden çocuk yapabilme özgürlüğüne kavuşabilir. Üçüncüsü ise ev-işini azaltmak, ortadan kaldırmak yolundaki girişimler. Kollektif çamaşırhaneler ve mutfakların kurulması ile; evin kadınların sorumluluk alanı haline gelmesinden bu yana, kadınların kendi kendilerine iş edindikleri cinsten ev işlerini yapmamaya karar verseler bile onlarsız yapılamıyacak iki tanesinin kadına yük olmaktan çıkarılması.

Evet, başlıca bu üç alandaki tedbirlerden sonra kadınların erkek egemenliğinden kurtulabilmelerinin ve evin dışına çıkıp toplumsal hayatın çeşitli alanlarındaki faaliyetlere katılabilmelerinin önündeki maddi engeller kaldırılmış olacaktır. Toplumsal olarak kadının kurtuluşu sürecine girilmiş olacaktır. Ve ancak bir tek koşulla bu süreç ileriye doğru işleyebilir: Kolantai'nin sürekli vurguladığı Sovyet Devleti koşuluyla, proletarya demokrasisi koşuluyla. Şimdi bunu açıklamaya çalışalım.

Yukarıda saydığımız tedbirlerin kısmen varolduğu gelişmiş kapitalist ülkelere bakalım. Bu ülkelerde çalışan kadınların sayısının, Türkiye gibi ülkelerle kıyaslandığında çok yüksek olduğu bir ger-

çek. Fakat şu da gerçek ki, kadınlar erkeklerden daha az ücret alıyorlar, büyük çoğunluğu kalifiye olmayan, yani eğitim gerektirmeyen işlerde çalışarak ucuz işgücünü oluşturuyorlar.

Doğum öncesinde, sırasında ve sonrasında her türlü tıbbi yardım ve bakım görüyorlar. Ve genellikle bu hizmetlerden parasız olarak yararlanıyorlar. Fakat çocuğun bakımına sıra geldiğinde işler hiçte kolay değil.Avrupa'nın hangi gelişmiş kapitalist ülkesinde olursa olsun parasız kreş bulmak için aylarca, bazen yıllarca sıra beklemek gerekir. Hele ananın dilediği zaman ve dilediği süre için çocuğunu bırakabileceği kreş bulması hemen hemen olanaksızdır. Çocukların kreş tarafından evlerinden toplandığı ve evlerine bırakıldığı kreş ise rüya görmek gibi bir şeydir. Dolayısıyla çalışan bir kadın için çocuk sahibi olmanın zorlukları hemen gözönüne gelir. Dar gelirli bir kadın, örneğin bir işçi kadın için çocuk yapmak işinden vazgeçmek anlamına gelebilir. Eğer işinden vazgeçmezse hayatı öyle bir tempoya girer ki, işinden ve evin ve çocukların günlük işlerinden başka hiçbir şeyi düşünemeyecek hale gelir. Evli olmayan bir kadın için ise bu zorlukların misliyle artacağını tahmin etmek zor değil.

Ev işinin azaltılması ve ortadan kaldırılması yolundaki gelişmelere bakarsak, son derece ilginç bir durumla karşılaşırız. İşin eziyet kısmı ortadan kalkarken, kendisi evişi olmaklığını olduğu gibi koruyor, hatta daha da inceltilmiş ayrıntılaştırılmış bir hale geliyor. Kimse artık elde çamaşır yıkamıyor, merdaneli çamaşır makinası bile aşırı antika sayılıyor. Ama çamaşır, ütü vb. hala evişi. Fırını olmayan, suyu olmayan, çoğunlukla hem sıcak hem soğuk suyu olmayan ev düşünmek bile zor olmakla beraber;yemek pişirmek evişi. Söylemeye gerek yok ki bütün bu evişlerinin sorumlusu kadınlar.

Kollektif çamaşırhane ve mutfaklar birilerinin zannettiği gibi yoksulluğun çaresi olarak ortaya çıkmanuşlardır. Kadının, ikinci cins, ezilen cins olmaktan kurtulmasının somut, vazgeçilmez tedbirleridir. Gelişmiş kapitalist toplumlar her eve modern ev aletleri sağlamakla, evişini kadın işi olmaktan çıkarmadıkları gibi, bu toplum-

larda kadınlar artan zamanlarını gene geleneksel, ikinci cins olmaklıklarına uygun olarak harcıyorlar. Evişinin evde yapılan ve kadının yaptığı iş olmaktan çıkarılması, bu işlerin olabildiğince ev dışına çıkarılmasının ve geriye kalan zamanın başta siyasi faaliyet olmak üzere (çünkü başka türlü kimse kaderini ellerine alamaz) toplumsal faaliyetlere ayrılmasının toplum olarak tedbirlerinin alınması gerekir. Bu ise ezilenlerin siyaset yapma ve siyaseti belirlemesinde fayda gören, dolayısıyla bunu teşvik eden ve tedbirlerini alan bir toplum örgütlenmesi ile mümkündür.

Şüphesiz, yaygın refah ve kültür, muhalif radikal fikirlerin özgürce ifade edilebilmesi, egemen davranış ve yaşam biçiminin dışına düşen biçimlere gösterilen tolerans, feminist akımların varlığı, bir kısım kadının geleneksel kadın yaşantısının dışına çıkabilmesini sağlayabilmiş. Ve bu 'bir kısım' Türkiye ile kıyaslandığında "kitlevi" görülebilir. Ama hiç unutmamak gerekir ki, bütün kadın nüfus ile kıyaslandığında küçük bir azınlığı teşkil ederler bu 'kurtulmuş' kadınlar. Bu noktada şu gerçeği de eklemek gerekir: kapitalist sistemin krizi bu kazanımları hergün daha tehlikeye sokuyor. Refah azalması kadınların erkeklere bağımlılığını geriye doğru arttırırken, ideolojik düzeyde de eski değerlere dönüşün vaazları veriliyor. Örneğin İngiltere'de 'Viktoryen' değerlere övgü son zamanlarda hükümet ve taraftarı çevrelerde epeyce arttı.

Bunca modernleşme ve yaygın kültür ve refaha rağmen bu ülkelerin en çarpıcı özelliklerinden biri siyasal karar merkezlerinde ve örgütlerde kadınların temsilinin son derece küçük oluşudur.

Bağlarsam, kapitalist toplumlardaki modernleşme, üretici güçlerdeki muazzam gelişmenin eve yansıması kadını geleneksel rolünden kurtarmıyor, artan refah ölçüsünde kadının özgürleşmesine yarayacak toplumsal tedbirler alınmıyor, mevcut kazanımlar sistemin kendi iç çelişkileri ve refahtaki azalmalar dolayısıyla her an kaybedilme tehlikesi altında.

Doğu Bloku ülkelerine baktığımız zaman ise yaşamlarındaki bazı farklılıklara ve bazı avantajlarına rağmen, kadınların ikinci cins ol-

maya devam ettiklerini görüyoruz. İş bulmakta hemen hiç güçlük çekmediklerini biliyoruz. Her türlü sağlık hizmetinden parasız yararlandıkları, çocukların kreş bulmakta zorluk çekmedikleri, eğitimlerinin devlet tarafından karşılandığı gerçek. Bu toplumların en önemli eksiklikleri hiçbir düzeyde çalışanların karar mekanizmalarına katılamamaları ve kronik bir demokrasisizlik. Çalışan yığınlar, kapitalist ülkelerdeki çalışan yığınların burjuva parlementoları, yerel yönetimler, sendikalar yoluyla politikayı belirleyebildikleri kadar bile politikayı belirleyemiyorlar, katılamıyorlar. Dolayısıyla kadınları da kendi durumlarını düzeltici, ilerletici tedbirlerin alınmasını sağlamakta ellerinde hiçbir araç yok, platform yok. Kağıt üstündeki bütün haklara ve kullanılan resmi retoriğe rağmen, bu ülkelerdeki kadınlar geleneksel kadın rolüne uygun bir yaşam biçimini kitlesel olarak benimsemiş durumdalar.

Resmi kaynaklar doktor, mühendis, profesör vb. olan kadınların sayısındaki yükseklikle, hemen hepsinde son derece eşitlikçi (!) bir şekilde işgücünün yarısının daima kadın oluşu ile övünürken, kadınların her düzeyde siyasete ve yönetime katılımlarını gösteren sayılardan hiç bahsedilmez.

Bu ülkelerde elbette kadın hareketinden, yeni fikirlerden, tartışmadan bahsetmek te mümkün değil. Bütün örgütler, hareketler, fikirler gibi, kadınlara dair herşey de RESMİ. Kadınlar çok çalıştıkları için, çok çocuk doğurdukları için, iyi anne ve eş oldukları için parti-devlet büyükleri tarafından takdir ve övgü ile anılıyorlar.

Bir zamanlar yeni bir günün doğduğu ve bu yeni doğan günle beraber yeni bir dünyanın kurulmasının ilk adımlarının atıldığı Kollantai'in ülkesinde, yeni olan bütün değer ve davranışların yerini, eski muhafazakar değerler almışlar. Ve şüphesiz bu uzun ve sancılı süreçte, Kollantai'in heyecanla bahsettiği bütün ileri tedbirlerin teminat gördüğü İşçi Devleti, Sovyet Devleti de ortadan kalkmış.

Sonuç olarak, Kollantai'in kadınların kurtuluşu için alınmasını gerekli gördüğü tedbirlere bugün de katılmamak olanaksız. Üstelik biz bugün çok daha ileri, çok daha gelişmiş tedbirlerden bahsedebiliriz. Dünyamızın ulaşmış olduğu üretici güçler düzeyi bütün bu tedbirlerin alınmasına izin verir. Ama bir tek koşulla: **Sosyalizm ile**.

L. KARADENİZ

KOMÜNİZM VE AİLE

Komünist devlette aile korunacak mı ? Aynen bugünkü gibi mi olacak? Bu, işçi sınıfının kadınlarını düşündüren ve erkek yoldaşlarının da ilgi gösterdiği bir sorun. Son günlerde özellikle bu sorun, işçi kadınların zihinlerini altüst etmekte, karıştırmakta ve bu bizi şaşırtmamalı: Kendi gözlerimizin önünde hayat değişiyor; eski gelenekler ve alışkanlıklar yavaş yavaş yok oluyor; proleter ailesi bütün varlığıyla, alışılmamış, acayip, önceden görülmesi mümkün olmayan bir biçimde örgütlenmekte.

Bugün kadınları daha da çok şaşkına çeviren şey Sovyet Rusya'da boşanmanın kolaylaştırılmış olması gerçeğidir. Aslında, 18 Aralık 1917 tarihli Halk Komiserleri kararnamesiyle boşanma, yalnızca zenginlerin erişebildiği bir lüks olmaktan çıktı; bundan böyle işçi kadın aylarca, hatta yıllarca, onu dövme alışkanlığında olan kaba ve sarhoş bir kocadan kendini bağımsızlaştırmak için özel bir izin belgesi dilenmeyecek. Bundan böyle, boşanma, bir veya en fazla iki hafta içinde dostça elde edilebilecek. Fakat evlilik hayatlarında

mutsuz olan kadınlar için böylesine bir umut kaynağı olan bu boşanma kolaylığı; diğer kadınları, özellikle, kocalarını, "evin ekmeğini getiren", hayattaki tek destek olarak gören ve kadınların bu desteği başka yerlerde, erkeğin kendisinde değil de, toplumun, devletin kendisinde aramaya ve bulmaya alışmaları gerektiğini henüz anlamayan kadınları korkutmuyor.

GENETİK AİLEDEN GÜNÜMÜZE

Kendimizden gerçeği saklamak için hiçbir neden yok: Eski günlerin normal ailesi, erkeğin herşey, kadınınsa hiçbir şey olduğu kendi iradesi, kendine zamanı olmadığı için günden güne değişmekte, neredeyse geçmişe ait bir şey haline gelmekte. Fakat bu durum bizi korkutmamalı. Ya yanılgıdan ya da cahillikten, her şey değişirken, bize ilişkin her şeyin değişmez olarak kalacağına inanmaya hazırız. Böyle gelmiş böyle gider. Bu atasözünden daha yalnış hiçbir şey olamaz. Geçmişte insanların nasıl yaşadıklarını okumak yeter ve hemen, herşeyin değişime tabi olduğunu, değişmeden ve bozulmadan kalabilen ne bir gelenek, ne bir politik örgüt, ne de ahlak kurallarının varolabildiğini öğreniriz.

Ve aile insanlık tarihinin çeşitli devirlerinde sık sık biçim değiştirmiştir; bir zamanlar, bugün görmeye alıştığımız biçimden çok başkaydı. Öyle bir zaman vardı ki, sadece bu tek aile biçimi, adıyla söylersek soy ailesi (generic) normal kabul ediliyordu; yani, başında yaşlı bir anne ve etrafında ortak yaşam ve ortak çalışma içinde kümelenmiş çocuklar, torunlar, torunların çocukları olduğu bir aile. Ataerkil aile de bir zamanlar tek biçim olarak kabul ediliyordu; iradesinin, ailenin diğer bütün üyeleri için yasa hükmünde olduğu bir efendi-babanın nezaretindeki aile; Rusya köylerinde böyle aileler hala var. Gerçekte oralardaki ahlak ve aile yasaları bir şehir işçisininkine benzemez; şehirli proleter ailede artık bullunmayan pek çok gelenek köylerde hala var. Ailenin biçimi, gelenekleri ırktan ırka değişir. Örneğin Türkler, Araplar, İranlılar gibi, bazı halklarda, bir erkeğin birden fazla karısının olmasına yasalar izin ve

rir. Eskiden ve hatta bugün de bazı kabileler, tersine bir geleneği hoşgörerek, bir kadının birkaç kocası olmasına izin verirler. Bugünün erkeğinin alıştığı ahlak, bir genç kızdan resmen evlenene kadar bakire kalmasını istemesine izin verir; fakat öyle kabileler vardır ki, tersine kadın için pekçok aşığı olması bir onur meselesi idi ve kollarına ve bacaklarına taktığı bileziklerle bunların sayılarını ilan ederdi.

Bizi şaşırtmaktan başka birşey yapmayan, hatta ahlaksızlık olarak niteleyebileceğimiz bu uygulamaları, başka halklar arasında kutsal addedilirler; ve onlara göre, bizim yasa ve göreneklerimiz "günah" kabul edilir. Bu nedenle, ailenin bir değişim geçirmekte olması, gününü doldurmuş geçmişin izlerinin yavaş yavaş atıldığı ve kadınla erkek arasında yeni ilişkilerin yeşermekte olduğu gerçeği karşısında dehşete kapılmamız için hiçbir sebep yok. Sadece şunu sormalıyız: "Aile düzenimizde zamanı dolan nedir ve işçi kadın ve işçi erkeğin ve köylü kadın ve erkeğin karşılıklı ilişkilerinde herbirinin hakları ve görevleri nelerdir ki, yeni işçilerin Rusya'sı olan bizim Sovyet Rusya'mızdaki hayat koşulları ile en iyi uyumu göstersinler?. Bu yeni duruma uyan her şey sürdürülecek; geri kalan işe yaramaz, günügeçmiş herşey, toprak sahipleri ve kapitalistlere özgü olan kölelik ve tahakkümün lanetli çağından bize miras kalan herşey, bunların hepsi, sömüren sınıfla, proleteryanın ve yoksulların düşmanları ile birlikte bir kenara itileceklerdir.

ESKİ AİLE YAŞANTISINI KAPİTALİZM TAHRİF ETTİ

Bugünkü şekliyle aile de geçmişin miraslarından yalnızca biridir. Sağlam biçimli, kendi içinde bir bütün ve çözülmez-çünkü papazın kutsadığı evliliğin karakterinin bu olduğu sanılıyordu- olan aile bütün üyeleri için aynı oranda gerekliydi. Aile olmasaydı çocukları kim besler, giydirir ve eğitir, kim onlara yaşam içinde yol gösterirdi? O günlerde öksüzlerin akıbeti birinin başına gelebilecek en büyük faciaydı. Alışmış olduğumuz ailede erkek, çalışıp kaza

nan ve karısı ile çocuklarına bakan kişidir. Kadının, kendi payına, anladığı, evi yönetmek ve çocukları yetiştirmek işidir. Fakat bir yüzyıldan beri, bu alışılmış aile biçimi, kapitalizmin egemen olduğu, fabrikaların sayısındaki artışın yanısıra kadın işçi çalıştıran kapitalist işletmelerin sayısının da hızla arttığı bütün ülkelerde giderek ilerici bir yıkıma uğramakta. Çevresindeki hayatın genel koşulları ailenin gelenek ve ahlakını eşit zamanlı bir şekilde oluşturur. Aile geleneklerinin köklü bir biçimde değişimine en büyük katkı, hiç şüphesiz, ücretli emeğin kadınlar arasında evrensel yayılması olmuştur. Eskiden yalnızca erkek, aileyi geçindirmekle yükümlü kabuledilyordu. Fakat geçen 50-60 yılda, Rusya'da (başka ülkelerde daha da önce) kapitalist rejimin, kadınları aile dışında ev dışında para kazanmaya zorladığını gördük.

30 MİLYON KADIN İKİLİ YÜK ALTINDA

"Ekmeği kazanan" erkeğin ücreti ailenin gereksinmelerine yetmediğinden, karısı da ücret karşılığı iş aramak; anne de fabrika bürolarının kapısını çalmak zorunda kaldı. Ve yıldan yıla, fabrikada safları doldurmak, gündüz işçisi, satıcı, büroda yardımcı, çamaşırcı, hizmetçi olarak işe başlamak üzere evlerini terkeden işçi sınıfı kadınlarının sayısı günbegün arttı. Dünya savaşının başlamasından önce yapılan bir sayıma göre Avrupa ve Amerika ülkelerinde çalışarak hayatını kazanan yaklaşık 60 milyon kadın vardı. Savaş sırasında bu sayı oldukca arttı.

Bu kadınların neredeyse yarısı evliydi fakat aile yaşantılarının nasıl olduğunu anlamak kolaydır: Ana ve eşin günde 8 saat, gidiş dönüş için harcanan zamanıda katınca 10 saat, evin dışında çalıştıkları bir hayat! Ev zorunlu olarak ihmal edilir, çocuklar anne ihtimamından uzak, kendi başlarına ve zamanlarının çoğunu geçirdikleri sokakların bütün tehlikelerine terkedilmiş olarak büyürler.

İşçi olan eş, ana üç görevi de aynı anda yerine getirebilmek için kanter içinde kalır: kocası gibi bir sanayi veya ticari işletmede zo

runlu çalışma saatlerini doldurmak, sonra yapabildiğince kendini ev işlerine adamak ve aynı zamanda çocuklarına bakmak. Kapitalizm, kadının omuzlarına onu ezen bir yük oturtmuştur: ana ve evkadını olarak gailesini azaltmadan onu ücretli işçi yaptı. Bu nedenle kadını, ezen, inleten, pek çok kez ağlatan, dayanılmaz, üç kat yükün altında ezilmiş buluruz. Dert her zaman kadınların kaderi olmuştur, ama hiçbir zaman kadınların kaderi, sanayinin bu en büyük gelişme devrinde kapitalizmin boyunduruğu altında çalışan milyonlarca kadınınkinden daha şansız, daha umutsuz olmamıştır.

İŞÇİLER AİLE HAYATI OLMADAN VAROLMAYI ÖĞRENİYOR

Kadının ücretli emeği giderek yaygınlık kazandıkça çözülme daha da ileri gider. Karı ve kocanın fabrikanın farklı bölümlerinde çalıştıkları, kadının çocuklarına doğru dürüst bir öğün yemek bile hazırlayamadığı bir aile hayatı! Anne ve babanın 24 saatin çoğunu ağır emek harcayarak geçirdikleri, çocuklarıyla birkaç dakika bile geçiremedikleri bir aile hayatı! Eskiden oldukça başkaydı: Anne evin yöneticisi olarak evde kalıyor, evişleri ve gözünü üzerlerinden ayırmadan çocuklarıyla meşgul oluyordu; bugün, sabahın köründe fabrikanın düdüğü çalana dek koşuşturur çalışan kadın ve akşam olduğunda da gene düdük sesiyle aceleyle eve döner ve ailenin çorbasını hazırlamak ve ev işlerinin en acil olanını yapmak için; yetersiz bir uykudan sonra ertesi gün başlar gündelik cefasını çekmeye. Evli, çalışan kadının bu hayatı gerçek bir çalışma kampıdır. Bu nedenle, bu koşullarda aile bağlarının gevşemesi ve ailenin kendisinin giderek çözülmesi gerçeğinde şaşırtıcı hiçbir şey yok. Eskiden aileyi sağlam bir bütün yapan herşey sarsılmaz kurumlarıyla birlikte azar azar yokoluyor. Aile, üyeleri için olduğu kadar devlet için de gerekli olmaktan çıkıyor. Ailenin eskiden kalma biçimleri yalnızca birer ayakbağı halini almakta.

Eski günlerde aileyi güçlü kılan neydi? Bir kere aileye bakan koca

ve babaydı; sonra ev ailenin bütün üyeleri için eşit gereklilikteydi; ve son olarak da çocuklar ana babaları tarafından büyütülüyorlardı. Bütün bunlardan bugün ne kaldı? Koca, az önce gördük ki aileyi tek geçindiren olmaktan çıkmıştır. İşe giden kadın bu anlamda kocasının eşiti olmuştur. Kendi hayatını ve sık sık ta çocuklarının ve kocasınınkini de kazanmayı öğrenmiştir. Fakat görüyoruz ki, küçük çocukların bakımı ve büyütülmesi işleri hala ailenin işleri olarak kalıyor. Ailenin şimdi bahsettiğimiz bu görevden de kurtulmak üzere olup olmağını görelim.

EV İŞİ BİR GEREKLİLİK OLMAKTAN ÇIKIYOR

Şehirde olduğu kadar köyde de yoksul sınıfın kadınlarının bütün ömrünün, ailenin bağrında geçtiği zamanlar vardı. Kendi evinin eşiğinin ötesindekilerden haberi yoktu ve şüphesiz pek öğrenmek de istemiyordu. Buna karşılık olarak evinin içinde çok çeşitli, yalnızca ailenin kendisi için değil, devletin bütünü için de gerekli ve yararlı bir yığın uğraşısı vardı. Bugün herhangi bir işçi veya köylü kadınca yapılan herşeyi o kadın da yapardı. Pişirdi, yıkadı, evi temizledi, ailenin giysilerini elden geçirip tamir etti; fakat bu kadarla kalmadı.

Bugünün kadının artık yapmadığı pekçok sayıda görevi de yerine getirmek zorundaydı: Yünü ve keteni eğirirdi; kumaş ve giysi dokurdu; çorap örerdi, dantel dokurdu, elindeki malzemelere göre de saklanmak üzere turşu kurar, tütsü yapardı; ev halkı için içecek yapardı, kendi mumunu kendi imal ederdi. Eski zaman kadınının görevleri ne kadar da çeşitliydi ! Annelerimizin ve büyükannelerimizin hayatı işte böyle geçti.

Hatta günümüzde bile demiryolları ve büyük nehirlerden uzak, memleketin ücra köşelerindeki bazı köylerde evin kadının aşırı emek yükü altında ezildiği ve kalabalık sanayi bölgeleri ve büyük

şehirlerin çalışan kadınlarının uzun zamandır hiçbir fikrinin olmadığı, eski güzel günlerin hayat biçiminin değişmeden kalmış olduğuna rastlayabilirsiniz.

KADININ EVDEKİ ENDÜSTRİYEL ÇALIŞMASI

Büyükannelerimizin zamanındaki bu eviçi çalışması, ailenin refahının dayandığı, kesinlikle gerekli ve yararlı bir şeydi; evin kadını kendini bu görevlere adadığı oranda evdeki hayat daha iyi ve düzenli ve bolluk içinde geçiyordu. Devlet bile kadının bu ev idarecisi olarak çalışmasından bir kar sağlayabiliyordu. Çünkü, aslında, o günlerin kadını kendini veya ailesini patates çorbası hazırlamakla sınırlamıyordu fakat elleri pekçok zenginlikleri üretiyordu: kumaş, iplik, tereyağı,vb. gibi, hepsi pazarda meta olabiliyor ve böylece değer sahibi şeyler olarak ticareti yapılabiliyordu.

Büyükanne ve büyük büyükannelerimizin zamanında emeklerinin karşılığının para olarak hesaplanmadığı doğrudur. Fakat köylü ya da işçi her erkek, hala halk arasında bir atasözü olarak varolan "altın elli" bir kadını eş olarak arıyordu. Çünkü yalnızca erkeğin olanakları, "kadının eviçi çalışması olmadan", gelecekteki ev halkını geçindirmek için yeterli olmayacaktı. Fakat bu noktada devletin, ulusun çıkarları kocanınkilerle çakışıyordu. Aile içinde kadın ne kadar hamarat olursa, o kadın daha çok çeşitli ürün yaratıyordu: kumaş, deri, yün. Fazlası en yakın pazarda satılıyor ve böylece ülkenin ekonomik zenginliği bir bütün olarak artmış oluyordu.

Fakat kapitalizm bu eski yaşantı biçimini değiştirdi. Eskiden aile içinde üretilen herşey artık büyük miktarlarda, atölyeler ve fabrikalarda imal ediliyor. Kadının faal parmaklarının yerini makine aldı. Ev kadını ne diye mum yapmak, yün eğirmek, kumaş dokumakla uğraşsın? bütün bu ürünleri yandaki dükkandan satın almak mümkünken. Eskiden her genç kız çorap örmesini öğrenirdi. Bugün kendi çoraplarını ören, çalışan genç bir kadın görüyor-

musunuz hiç? Bir kere zamanı olmaz. Vakit nakittir ve hiçkimse üretken olmayan bir şekilde yani ondan bir yarar sağlamadan parasını ziyan etmek istemez. Şimdi, aynı zamanda da çalışan bir kadın olan her ev kadını, kendisi yaparak vakit kaybetmektense çoraplarını daha çok hazır olarak almaktadır. Çalışan kadınlar arasında salatalık turşusu kurmak veya konserve yapmakla vaktini geçiren nadirdir, yandaki bakkalda hazır turşu ve konservelerin satılmakta olduğunu bilirken. Dükkanda satılan ürün daha düşük kaliteli bile olsa, fabrika konserveleri, bir ev kadınının ekonomik elleriyle yaptıkları kadar iyi olmasa da, çalışan kadın gene de kendi ev halkı için bu tür ayrıntılı ve zahmetli işlerin herhangi birini yapmak için gerekli ne zamanı ne de gücü vardır. Nasıl olursa olsun, çağdaş ailenin bütün evişlerinden -büyükannelerimizin bir aileyi onlarsız düşünemeyecekleri- giderek kurtulmakta olduğu gerçektir. Eskiden aile içinde üretilenler, artık fabrika ve atölyelerde erkek ve kadın işçilerin ortak emeğiyle üretilmekte.

BAĞIMSIZ AİLEDE EV İDARESİ

Bağımsız aile tüketiyor fakat artık üretmiyor. Şimdi evi idare edenin emek verdiği başlıca iş sayısı dört: Temizlik işleri (yerleri temizlemek, toz almak, ısıtmak,vs.), pişirme(öğünlerin hazırlanması), yıkama ve ailenin giyeceklerinin ve çamaşırlarının bakımı (tamir yapma).

Bunlar zor ve tüketici işlerdir. Bunlara ek olarak fabrikada çalışan kadının bütün zamanını ve bütün enerjisini emerler. Fakat herşeye karşın büyükannelerimizin görevlerinin çok daha kapsamlı iş gerektirdiği kesindir. Ve üstelik bugün çalışan kadının yaptığı evişlerinde hiç bulunmayan bu niteliği vardı onların: Bugünkülerin artık ulusal ekonomi açısından devlet için yararlı olma niteliği kalmamıştır,çünkü bu emek yeni değerler yaratmamakta, ülkenin refahına katkıda bulunmamaktadır.

Çalışan kadın boş yere bütün günü sabahtan akşama dek evi te-

mizleyerek, çamaşırları yıkayıp ütüleyerek, bitmez tükenmez çabalarla yıpranmış giysilerini düzgün tutmak için kendini harcayarak sınırlı olanaklarıyla kendini memnun edecek yiyecekleri hazırlamak için kendini öldürerek geçirebilir ama gene de gece olduğunda bütün günün çalışmasının ardından maddi hiç birşey kalmaz; yorulmaz elleriyle hazırladığı ve pazarda meta olabilecek hiç birşey yaratmamıştır. Çalışan bir kadın bin yıl da yaşasa onun için değişen hiçbirşey olamaz. Her zaman, eşyaların üstünde alınması gereken yeni bir toz tabakası olacak ve kocası akşam eve hep aç gelecek ve küçükler ayaklarıyla içeriye çamur taşıyacaklar. Ev idare eden kadının işi her geçen gün daha da yararsız, dah az üretken olmakta.

KOLLEKTİF EV İDARESİNİN DOĞUŞU

Bağımsız ev halkı yokuşaşağı iniyor. Kollektif ev idaresiyle giderek yer değiştiriyor. Çalışan kadın er yada geç, evinin derdiyle uğraşmak zorunda kalmayacak artık; yarının komünist toplumunda bu iş, işi bu olan işçi kadınlar grubu tarafından yürütülecektir. Zenginlerin karıları çoktandır bu sıkıcı ve yorucu görevlerden kurtuldular. Niçin işçi kadınları bu zahmetli görevleri sürdürsünler? Sovyet Rusya'da işçi kadının hayatını, şimdiye kadar yalnızca zengin sınıfların kadınlarınınkini çevrelemiş olan aynı rahatlık, aynı aydınlık, aynı sağlıklı temizlik, güzellikler saracak. Komünist bir toplumda çalışan kadın, ne yazık ki az olan dinlenme saatlerini yemek pişirmekle geçirmek zorunda kalmayacak, çünkü komünist toplumda herkesin gelip yemeğini yiyebileceği kamu lokantaları ve merkezi mutfakları olacak.

Bu tür kuruluşları zaten bütün ülkelerde, kapitalist rejimde bile artmakta. Aslında, Avrupa'nın büyük şehirlerinde yarım yüzyıldır, sonbahar yağmurunun ardından fışkıran mantar gibi, lokanta ve kahvelerin sayısı artıyor. Fakat kapitalist düzende yalnızca cüzdanı şişkinlerin yemeklerini lokantada yemeğe güçleri yeterken, komünist şehirde isteyen herkes gelip merkezi mutfak ve lokanta-

larda yiyebilecek. Aynı şey yıkama ve diğer işler içinde geçerli olacak: çalışan kadın artık pislik deryasının içine gömülmek veya çoraplarını veya çamaşırlarını tamir ederken gözlerini mahvetmek zorunda kalmayacak; sadece her hafta bunları merkezi çamaşırhanelere taşıyacak ve her hafta bunları yıkanmış ve ütülenmiş olarak geri alacak. Çalışan kadının bir yükü daha hafifleyecek. Ayrıca özel giysi tamir atölyeleri çalışan kadınlara akşamlarını, şimdiki gibi tüketici bir bedeni çalışma yerine, eğitici yayınlara, sağlık faaliyetlerine ayırmaları olanağını verecek. Bu yüzden hala kadına yük olan dört görev de yakında, muzaffer komünist rejim altında yokolacak. Ve şüphesiz işçi kadınlar bundan pişmanlık duymayacaklar. Komünist toplum, yalnızca, yaşamını daha zengin, mutlu, özgür ve daha tamam kılabilmek için kadının evdeki boyunduruğunu kıracak.

KAPİTALİZMDE ÇOCUK YETİŞTİRME

Fakat, bütün bu müstakil evidaresine harcanan emekler ortadan kalktığında aileden geriye ne kalacak? Daha hala çocuklarımız var ilgilenecek. Burada da çalışan yoldaşların devleti ailenin yardımına, ailenin yerine kendini koyarak koşacak, giderek, eskiden anababaların üstünde olan herşeyin sorumluluğunu toplum eline alacak. Kapitalist rejimde, çocuğun eğitilmesi artık anababaların görevi olmaktan çıkmıştır. Çocukları okullarda eğitiliyorlardı. O andan başlayarak çocuklarının zihinsel gelişmesi onların işi olmaktan çıkmıştır. Fakat ailenin çocuğa olan bütün yükümlülükleri böylece bitmez. Hala çocuğu beslemek, ayakkabılarını almak, giydirmek, zamanı gelince kendibaşlarına yaşayabilecek ve anababalarına yaşlılıklarında bakıp besleyecek usta ve dürüst işçiler haline getirmekle yükümlüdürler. Halbuki çocuklarına karşı bütün bu yükümlülüklerini yerine getirebilmek bir işçi ailesi için çok uzak ihtimaldir: Düşük ücretleri çocuklarını yeterince beslemelerine bile izin vermezken, boş zamanlarının olmaması da anababaların, yeni yetişen neslin eğitimine bu işin gerektirdiği bütün özeni göstermelerini engelliyordu. Çocukları yetiştirmek aileden bekleniyordu.

Ama yapabiliyormuydu gerçekten? Aslında proletaryanın çocuklarını yetiştiren sokaktır. Proleterlerin çocukları aile hayatının zevklerinden, bizim hala kendi anne ve babalarımızla paylaştığımız zevklerden habersizdirler.

Üstelik, anababaların düşük ücretleri, güvencesizlik, hatta açlık yüzünden 10 yaşını bulurbulmaz proleterin oğlu da kendini bağımsız bir işçi olarak bulur. Ve çocuk(kız veya oğlan) para kazanmaya başlar başlamaz, ana-babasının öğüt ve sözlerinin üzerinde hiçbir etki yapmadığı, ana-baba otoritesinin zayıfladığı ve itaatin kalmadığı bir şekilde kendi kendisinin efendisi olur. Ailenin ev içi faaliyetleri birer birer öldükçe anababaların yerine toplum, bakım ve eğitim görevlerini yerine getirecek. Kapitalist rejimde çocuklar, çoğunlukla ve hatta her zaman, proleter ailesi için ağır ve taşınamaz bir yüktürler.

ÇOCUK VE KOMÜNİST DEVLET

Bu konuda da komünist toplum anababaların yardımına koşacak. Sovyet Rusya'da Kamu Eğitimi ve Toplumsal Refah Komiserliklerinin gösterdiği özenle büyük ilerlemeler kaydedilmekte ve şimdiden ailenin, çocuklara bakıp yetiştirmesi görevini kolaylaştırıcı pek çok şey yapıldı. Çok küçük bebekler için evler, gündüz kreşleri, çocuk yuvaları, çocuk grupları ve yuvaları, sağlık evleri ve hasta çocuklar için sağlık yurtları, lokantalar, okulda bedava yemekler, ders kitaplarının, sıcak giyeceklerin, ayakkabıların eğitim kurumlarının öğrencilerine parsız dağıtım bütün bunlar, çocuğun, ailenin dört duvarının dışına çıktığını ve ana-babaların omuzlarından kollektiviteninkilere geçtiğini yeterince göstermiyor mu?

Ana-babalarca çocuğun bakımı üç ayrı kısımdan oluşuyordu: 1. Çok küçük bebeklerin gerekli bakımı, 2. Büyütülmeleri, 3. Eğitimi. İlkokullarda, daha sonra da lise ve üniversitelerde çocukların eğitimi kapitalist toplumlarda bile devletin görevi haline gelmiştir. İşçi sınıfının diğer meşguliyetleri, yaşam koşulları, kapitalist topluma bile gençler için oyun alanları, anaokulları, evleri,

vb,vb,'ni yaratmayı zorunlu olarak yaptırır. İşçiler haklarının daha çok bilincine vardıkça, her toplumda daha iyi örgütlendikçe, toplum çocukların bakımında aileleri rahatlatmakta daha çok ilgilenecektir. Fakat burjuva toplum, bu konuda işçi sınıfının gereksinmelerini karşılamada çok ileri gitmekten, ailenin çözülmesine neden olabileceği için korkmuştur. Kapitalistlerin kendileri eski ailenin, kadının köle, erkeğin ise ailenin bakımı ve refahından sorumlu olduğu bu tip ailenin proletaryanın özgürlük çabalarını boğmak için, işçi kadının ve işçi erkeğin devrimci ruhunu zayıflatmak için en iyi silah olduğunu bilmiyor değillerdir. Ailesi için endişe işçinin belini büker, sermaye ile uzlaşmaya zorunlu kılar. Ana ve baba, çocukları açsa, ne yapmazlar ki? Gençliğin eğitimini gerçekten toplumsal bir iş, devlet işi haline getirmeyi beceremeyiş olan kapitalist uygulamanın aksine, komünist toplum, yetişen neslin toplumsal eğitimini, yasalarının ve kurallarının temeli, yeni yapının köşetaşı olarak görecektir. Sığ ve basitliği ile, ana, babalar arasındaki kavgalarıyla, kendi evlatlarına olan kıskanç düşkünlüğü ile geçmişin ailesi bize yarının toplumunun insanını yoğuramaz. Bizim yeni insanımız, yeni toplumumuzda, oyun alanları, bahçeler, yuvalar gibi sosyalist örgütlenmelerde şekillenecek ve çocuğun günün büyük kısmını geçirdiği diğer pekçok benzer kurumda, zeki, bilgili eğiticiler onları şu kutsal sözlerin büyüklüğünün bilincinde komünistler olarak yetiştirecek: Dayanışma, yoldaşlık, yardımlaşma, kollektif yaşama bağlılık.

ANNENİN GEÇİMİ SAĞLANMIŞTIR

Annesinin ilgisine gereksinimi olan, yürümeyi öğrenirken annesinin eteğine yapışan, çok küçük bebeğin bakımının dışında büyütme ve eğitim olmayınca ailenin çocuklarına karşı yükümlülüklerinden geriye ne kalacak? Özellikle bir çocuğa sahip olmanın maddi dertlerinin büyük kısmından, kurtarıldıktan sonra ? Burada da komünist devlet çalışan annenin yardımına koşar. Artık anne kollarında bebeği ile boyun eğmek zorunda olmayacak. İşçilerin devle-

ti kendini, resmi nikahlı olsun olmasın her annenin çocuğunu emzirdiği sürece geçimini sağlamakla, tam teşkküllü doğum evleri yapmak, bütün şehir ve köylerde gündüz kreşleri ve diğer benzeri kurumları yaratmakla yükümlü kılmıştır; kadınlar devlete yararlı bir biçimde hizmet edebilsin ve yanısıra anne de olabilsinler diye.

EVLİLİK ARTIK BİR ZİNCİR DEĞİL

Çalışan annelerin içleri rahat olsun. Komünist toplum ne çocukları ana babalarından almak, ne de bebeği anasının göğsünden ayırmak niyetinde, ne de aileyi dağıtmak için zora başvurmak niyetinde. Öyle şey yok ! Bunlar komünist toplumun amaçları değil. Bugün ne görüyoruz? Yıpranmış aile parçalanıyor. Eskiden toplumsal bir birim olarak aileyi ayakta tutan payandalardan, bütün eviçi işlerden giderek daha çok bağımsızlaşıyor. Evidaresi? Yararlılığını tüketmiş gibi görünüyor. Çocuklar? Proleter anababaları zaten onlara bakamıyorlar; ne geçimlerini ne de eğitimlerini sağlayabiliyorlar. Hem anababaların hem de çocukların eşit ölçüde zarar gördükleri durum budur. Bu nedenle komünist toplum işçi kadın ve erkeğe şöyle yaklaşır: "Gençsiniz, birbirinizi seviyorsunuz. Mutlu olmak herkesin hakkı. Kapitalist toplumda çalışan kadına ve erkeğe gerçek bir zincir olmuş olsada, evlilikten korkmayın. Hepsinden çok, genç ve sağlıklı olduğunuza göre, ülkenize yeni işçiler, yeni yurttaş çocuklar vermekten korkmayın. İşçilerin toplumunun çalışacak yeni güçlere gereksinmesi var; dünyaya gelen her yeni çocuğu selamlıyor. Çocuğunuzun geleceği için endişelenmenize de gerek yok. Çocuğunuz ne açlığı ne soğuğu tanımayacak Ne mutsuz olacak ne de kapitalist toplumdaki gibi kaderine terkedilecek. Çocuk dünyaya gelir gelmez, çocuğun ve annenin geçimi ve özenle bakımı işçi devletince, komünist toplumca sağlanır. Çocuk komünist anavatanın özeniyle doyurulur, büyütülür, eğitilir; fakat bu anavatan hiç bir şekilde, çocuklarının eğitimine katılmak isteyen ana babalardan çocuklarını kopartıp almayacak. Komünist toplum çocuğun eğitilmesi görevlerini üstlenecek fakat ev-

lat sahibi olmanın hazları, analık duygularını verdiği doyum- böylesi mutlulukları anlama ve takdir etme yeteneğini gösterenlerin elinden bunlar alınmayacaktır. Buna ailenin zorla yıkılması denebilir mi? Veya ana ve çocuğun zorla ayrılması?

AİLE:BİR SEVGİ VE YOLDAŞLIK BİRLİĞİ

Gerçeklerden kaçılamaz: Eski tip aile miyadını doldurdu. Bu komünist devletin suçu değil, hayatın değişen koşullarının bir sonucu. Aile, devlet için eskiden olduğu gibi gerekli olmaktan çıkıyor, aksine yararsız olmaktan daha da beter bir hal almakta, çünkü kadın işçileri gereksiz yere daha üretken ve çok daha ciddi işlerden alıkoymaktadır. Zaten aile artık kendi üyeleri için de gerekli değildir, çünkü eskiden aileye ait olan çocukları yetiştirme görevi hergün biraz daha kollektivitenin ellerine geçmekte. Ama bir önceki ailenin yıkıntılarının üzerinde pek yakında kadın ve erkek arasında tamamiyle başka ilişkiler içeren yeni bir biçimin yükseldiğini göreceğiz: Bu sevgi ve yoldaşlık birliği, komünist toplumun eşit iki bireyinin birliği, her ikisi de özgür, her ikisi de bağımsız, her ikisi de işçi. Kadınların ev "hizmetçiliğine" paydos! Aile içinde eşitsizliğe paydos. Kadın için kocası terkederse, bebeği ile desteksiz, yardımsız kalma korkusu yok. Komünist şehirde kadın artık kocasına değil, işine güvenir. Geçimini sağlayacak olan kocası değil kendi güçlü kollarıdır artık. Çocuklarının kaderi üzerine tasalanmayacak artık. İşçilerin devleti bunların sorumluluğunu üstlenecek. Evlilik, bugün aile hayatı üzerinde kötü bir leke olan bütün maddi unsurlarından, bütün para hesaplarından arındırılacak. Evlilik, bundan böyle yalnızca birbirine aşık, birbirine güvenen iki kişinin güzel beraberliğine dönüşecektir; bu birlik her işçi erkeğe ve her işçi kadına, en tam mutluluğu kendilerinin ve kendilerini çevreleyen hayatın bilincinde olan yaratıkların ancak edinebilecekleri en yüksek doyumu vadeder. Bu özgür birlik, esin kaynağı olan yoldaşlıkta güçlü, geçmişin evlilik köleliğinin yerine yarının komünist toplumunun hem kadınlara hem erkelere sunduğu

işte budur.

Bir kez çalışma koşulları değiştirildikten ve çalışan kadının maddi güvenliği arttırıldıktan sonra, kilisede kıyılan nikah-sözüm ona çözülemez, aslında ise sahte olan- yerini, birbirini seven ve yoldaş olan kadın ve erkeğin özgür ve dürüst birliğine bıraktıktan sonra, insanlık için bir yüzkarası olan ve aç işçi kadının üzerine bütün ağırlığı ile çöken başka bir korkunç kötülüğün de ortadan kalktığı görülecektir: Fahişelik.

FAHİŞELİĞE PAYDOS

Bu belayı, şimdiki egemen ekonomik sisteme, özel mülkiyet kurumuna borçluyuz. O ortadan kaldırıldığında kadın ticareti de otomatikman yok olacaktır.

Bu nedenle, işçi sınıfının kadınları artık ailenin şimdi olduğu biçimiyle yok olmaya mahkum olmasına üzülmesinler. Kadınları ev köleliğinden kurtaracak, analık yükünü hafifletecek ve nihayet, kadınların üstünde asılı duran en korkunç laneti, fahişeliği ortadan kaldıracağını göreceğimiz yeni toplumun doğuşunu çoşkuyla selamlayacaklardır.

KADIN VE ERKEĞİN TOPLUMSAL EŞİTLİĞİ

İşçilerin büyük kurtuluş davasında mücadele etmeye çağrılan kadın, böyle bir kadın bilmelidir ki, yeni devlette eskiden olduğu gibi şöyle bayağı ayırımlara yer yoktur: "Bunlar benim kendi çocuklarım, bütün analık ihtimamım, sevgim onlara aittir; onlar sizin çocuklarınız, komşunun çocukları, beni ilgilendirmez. Benimkiler bana yetiyor." Bundan böyle toplumsal işlevinin bilincinde

olan işçi ana, sizinki ve benimki arasında ayırım gözetmez bir noktaya yükselecektir; bundan böyle yalnızca bizim çocuklarımız, komünist devletin, bütün işçilerin çocukları var.

İşçilerin devletinin cinsler arasında yeni bir ilişki biçimine gereksinmesi vardır. Ananın kendi çocuklarına olan dar ve kıskanç sevgisi proleterya ailesinin bütün çocuklarını kucaklayacak kadar genişlemek zorundadır. Kadının hizmetçiliğine dayanan çözülemez evlilik yerine işçi devletinin iki üyesinin karşılıklı sevgi ve saygıyla güçlenmiş, haklarda ve yükümlülüklerde eşit iki üyesinin özgür birliğinin yükseldiğini göreceğiz. Müstakil ve bencil ailenin yerine, büyük, evrensel, içindeki işçilerin herşeyden önce ve yoldaş olacakları bir işçi ailesi yükselecek. Yarının komünist toplumunda kadın ve erkek ilişkisi böyle olacak. Bu yeni ilişki, insanlığa, eşlerin gerçek toplumsal eşitliğince sağlanacak, özgür aşkın bütün mutluluklarını sağlayacaktır, bu mutluluklar kapitalist rejimin ticari toplumunca asla bilinemezler.

Sağlıklı, serpilen çocuklara yolu açın; hayata, mutluluklara sarılan, hislerinde ve sevgilerinde özgür hayat dolu gençliğe yolverin. Komünist toplumun parolası budur. Eşitlik, özgürlük, aşk adına işçi kadınları ve işçi erkekleri köylü kadınları ve erkekleri, insan toplumunu daha mükemmel, daha adil ve bireye hakkettiği mutluluğu sağlayacak hale getirmek amacıyla, onun yeniden inşası işine cesaret ve güvenle sarılmaya çağırıyoruz. Rusya'dan sonra dünyanın başka ülkelerini de koruması altına alacak olan sosyal devrimin kızıl bayrağı, bize şimdiden insanlığın yüzyıllardır özlediği yeryüzü cennetinin yaklaştığını müjdeliyor.

2.50 DM
2.50 Gulden
7.00 FF
0.75 pence